

Μνήμων

Τόμ. 20 (1998)

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Mnimon Mnimon

doi: [10.12681/mnimon.692](https://doi.org/10.12681/mnimon.692)

Βιβλιογραφική αναφορά:

Mnimon, M. (1998). ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ. *Μνήμων*, 20, 345-358.
<https://doi.org/10.12681/mnimon.692>

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Α' Συναντήσεις - συζητήσεις

Στά γραφεία της ΕΜΝΕ (Ζωσίμου 11) έγιναν, από τον Δεκέμβριο 1997 ως τον Δεκέμβριο 1998, οι ακόλουθες:

- 17-12-97: Τριαντάφυλλος Ε. Σκλαβενίτης, *Ἡ σχολικὴ βιβλιοθήκη, 18ος-20ὸς αἰ.*
- 14- 1-98: Γιώργος Τόλιας, *Ἡ κατασκευὴ τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου: 16ος-19ος αἰ.*
- 28- 1-98: Μαίρη Ρούσση, *Ἡ Ἑγγύς Ἀνατολή καὶ τὸ ἱμπεριαλιστικὸ ὄραμα τοῦ Benzsamin Disraeli (1804-1881)*
- 11- 2-98: Ἴλσα Κοντογιώργη, *Πρόσφυγες, ἀγροτικὴ μεταρρύθμιση καὶ μειονότητες στὴ Μακεδονία τοῦ Μεσοπολέμου*
- 25- 2-98: Τζίνα Πολίτη, *Ἱστορικοὶ καὶ ἀφηγηματικοὶ μετασχηματισμοὶ στὴ «Νύφη τοῦ Lamermour» τοῦ Walter Scott*
- 11- 3-98: Γιάννης Σμαρνάκης, *Ἰδεολογικοὶ προσανατολισμοὶ τοῦ Γεωργίου Πλήθωνα-Γεμιστοῦ*
- 1- 4-98: Εὐῆ Ὀλυμπίου, *Πάτμος, 16ος-19ος αἰ. Ὁ οἰκισμένος χώρος καὶ ἡ ὀργάνωσή του*
- 8- 4-98: Ἰωάννα Λαλιώτου, *Βίος καὶ ὑποκειμενικότητα. Ἡ χρῆση τῶν αὐβιογραφιῶν στὴ μελέτη τῆς ἑλληνικῆς μετανάστευσης*
- 29- 4-98: Φίλιππος Ἡλιού - Βαγγέλης Καραμανωλάκης, *Φάκελος Νίκου Πλουμπίδη: Πολιτικοὶ προβληματισμοὶ καὶ ἱστοριογραφικὲς θεωρήσεις*
- 13- 5-98: Δημήτρης Μπιλάλης, *Ἡ μνήμη τοῦ φόρου: Ἐπιστημολογικὲς συγκλίσεις στὰ ὀθωμανικὰ κατάστιχα τοῦ 16ου αἰ.*
- 20- 5-98: Τίτινα Κορνέζου, *Ἐνας θεωρητικὸς τῆς τέχνης στὴ Γαλλία τὸν 17ο αἰώνα: Freart de Chambray (1606-1676)*
- 3- 6-98: Ρένα Μόλχο, *Οἱ ἐβραϊκὲς ἐργατικὲς κατοικίες τῆς Θεσσαλονίκης μετὰ τὴν πυρκαγιὰ τοῦ 1890 καὶ 1917*

- 21-10-98: Γεώργιος Δερτιλής, *Μεθοδολογικά ζητήματα*.
- 4-11-98: Έφη Βουτυρά, *Μηχανισμοὶ κατασκευῆς ἐθνικῆς ταυτότητας*.
- 18-11-98: Φωτεινὴ Τσιμπιρίδου, «*Μᾶς λένε Πομάκους*»: *Μειονοτικές, περιθωριακές ταυτότητες*
- 2-12-98: Ἀντώνης Ἀστρινάκης, *Πολιτισμικὴ διαφοροποίηση καὶ συγκρότηση ὑποπολιτισμικῆς ταυτότητας*
- 16-12-98: Πολυμέρης Βόγλης, *Ταυτότητα, ὑποκείμενο, ὑποκειμενικότητα: ἡ περίπτωση τῶν πολιτικῶν κρατουμένων στὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴ διάρκειά τοῦ ἐμφυλίου πολέμου*

Β' Συνάντηση - συζήτηση στὸ Τυπογραφεῖο «Μανούτιος»

Παρασκευὴ, 12 Ἰουνίου 1998: Χρῆστος Μανουσαρίδης, Ἐπὶ τὸ χειρόγραφο στὸ ἔντυπο. Τὴ συζήτηση συντόνισε ἡ Κωστούλα Σκλαβενίτη.

Τὸ κείμενο τῆς εἰσήγησης τοῦ Χ. Μανουσαρίδη δημοσιεύεται σ' αὐτὸν τὸν τόμο (σ. 277-290). Ἡ συνάντηση ἀνοίξε μὲ χαιρετισμὸ, ἐκ μέρους τῆς ΕΜΝΕ, τοῦ Τριαντάφυλλου Ε. Σκλαβενίτη:

Κυρίες καὶ Κύριοι,

Ἀγαπητὲς φίλες καὶ Ἀγαπητοὶ Φίλοι,

Ἡ Ἐταιρεία Μελέτης Νέου Ἑλληνισμοῦ καὶ τὸ περιοδικὸ *Μνήμων* σᾶς καλωσορίζουν στὴν τελευταία συνάντηση-συζήτηση τῆς περιόδου 1997-1998, ποὺ πραγματοποιεῖται ἔξω ἀπὸ τὸ δικό τους χῶρο, χάρις στὴ φιλόξενη διάθεση καὶ τὴν εὐγενικὴ πρόταση τοῦ ἀποψινοῦ μας οἰκοδεσπότη, ποὺ θὰ εἶναι καὶ ὁ εἰσηγητὴς στὴ συζήτηση, τὴν ὁποία δέχθηκε εὐγενικὰ νὰ συντονίσει ἡ συνάδελφος Κωστούλα Σκλαβενίτη. Ἡ Ἐπιτροπὴ Συναντήσεων-Συζητήσεων καὶ μάλιστα ἡ Ζιζὴ Σαλίμπα καὶ ἡ Ἐφη Κάννερ φρόντισαν ἀποτελεσματικὰ γιὰ τὴν ὀργάνωση τῆς συνάντησής μας.

Δὲν θὰ γίνεῖ οὔτε ἀπόψε κατάλυση τῆς συνήθειας, ποὺ ἔχουμε στὶς συναντήσεις μας, νὰ μὴν παρουσιάζουμε τοὺς ὁμιλητές, ἀφοῦ πιστεύουμε, ὅτι ἐκεῖνα ποὺ χρειάζονται οἱ ἀκροατὲς γιὰ νὰ ἐπικοινωνήσουν μὲ τὸν εἰσηγητὴ, τὰ παρέχει κάθε φορὰ τὸ κείμενο καὶ ἡ μορφή τῆς εἰσήγησης. Καὶ ἡ συζήτηση ποὺ ἀκολουθεῖ δὲν ἔχει ἄλλες προϋποθέσεις, ἀπὸ τὴν ἐλεύθερη φρόνηση καὶ τὴν προσέγγιση μὲ κριτικὴ διάθεση καὶ σεβασμὸ στὶς ἀπόψεις τῶν ἄλλων.

Νομίσουμε ὥστόσο ὅτι ὑπάρχουν πολλὰ, ποὺ κάνουν ξεχωριστὴ αὐτὴ τὴ βραδυὰ. Ἐπιτρέψτε μου νὰ πῶ μόνο ὅτι κατέβηκα ἀπόψε τὴ ράμπα αὐτοῦ τοῦ τυπογραφείου περισσότερο θαρρετὰ ἀπὸ ὅλες τὶς ἄλλες φορὲς —23 χρόνια τώρα— καθὼς ἀπόψε δὲν θάμουνα μόνος ποὺ θὰ τὰ ἀκούσω γιὰ τὶς ἀτζαμουσύνες

μου και με τη χαρά ότι απόψε ο Χρίστος Μανουσαρίδης, άμέριμος, θα περιγράψει τις επίμονες προσπάθειες που απαιτούνται για να φθάσουμε από το χειρόγραφο στο έντυπο. Θα μπορούσαμε έτσι να αναμετρήσουμε σωστότερα, αυτά που όφείλουμε σ' αυτόν και την τέχνη του: πόσο τὰ χειρόγραφα μας αναβαθμίστηκαν στα χέρια του και έγιναν έντυπα.

Και έμεϊς που μαθητέψαμε κατά τη διαδικασία, εύτυχήσαμε. Και οι άναγνώστες και οι χρήστες χαίρονται τὰ καλά άποτελέσματα. Αύτη την έσωτερική όφειλή, τὸ «φόρο προστιθέμενης άξίας» στα χειρόγραφα μας, ακόμα τὸν όφείλουμε. «'Απόδοτε και μη άμελήσετε», εϊναι τὰ λόγια τοῦ Σωκράτη. Τούτη ή βραδυά άς εϊναι αντίδωρο για τὸ φίλο μας: τιμή για τὸν τεχνίτη και άγάπη για τὸν άνθρωπο.

Και άς πάρει τώρα τὸ λόγο, με τὸ ίδιο, καθημερινό του, πρόγραμμα:

«'Απ' τὸ χειρόγραφο στο έντυπο».

Γ' Ημερίδα: Νεότερες προσεγγίσεις στην πολιτική Ίστορία

Σάββατο 7 Νοεμβρίου 1998, Ἀμφιθέατρο τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἰνστιτούτου Pasteur.

Ἡ διοργάνωση τῆς ημερίδας αὐτῆς ὑπαγορεύτηκε ἀπὸ τὴ διαπίστωση μιᾶς σημαντικῆς παραγωγῆς ποῦ ἀφορᾷ στο περιεχόμενο και τὶς μεθόδους τῆς πολιτικῆς ἱστορίας, καθὼς και τὴν ἀνάγκη νὰ συζητηθοῦν τὰ νέα δεδομένα. Δέσμια μιᾶς στερεότυπης εἰκόνας, ποῦ τῆς εἶχε κληροδοτήσει ἡ παραδοσιακὴ ἱστοριογραφία, ἡ πολιτικὴ, ἕως πρόσφατα, ἀντανακλοῦσε μηχανιστικὰ ἐρμηνευτικὰ σχήματα και συχνὰ ἐξυπηρετοῦσε πολιτικὲς σκοπιμότητες. Ἡ προοδευτικὴ ἐξοικείωσή της, ὡστόσο, με ἐρευνητικὲς και ἐρμηνευτικὲς προσεγγίσεις ἀπὸ τὸ χῶρο τῆς διανοητικῆς, τῆς πολιτισμικῆς και τῆς προφορικῆς ἱστορίας, καθὼς και ἀπὸ τὴν ἱστορία τοῦ φύλου, συνδυάστηκε με τὴν ἀναγνώριση και τὴ νομιμοποίηση νέων ἱστοριογραφικῶν πεδίων. Ὁ στόχος λοιπὸν ἦταν ἡ ἀνάδειξη τῶν στοιχείων ποῦ ἔχουν διεισδύσει στο θεωρητικὸ προβληματισμὸ και τὰ ἀναλυτικὰ ἐργαλεῖα τῶν ἱστορικῶν, ὡς ἀποτέλεσμα τοῦ σύγχρονου διεπιστημονικοῦ διαλόγου, ἀλλὰ και τῶν πρόσφατων κοινωνικοπολιτικῶν ἐξελίξεων.

Ἡ ἡμερίδα ὁργανώθηκε με βάση δύο ἄξονες: ἀφενὸς τὴ θεωρητικὴ συζήτηση και τὴν ἐπαναδιαπραγμάτευση τῆς ἔννοιας τοῦ πολιτικοῦ και ἀφετέρου, τὴ διερεύνηση ἐπιμέρους θεμάτων ἀπὸ τὴν πολιτικὴ ἱστορία τῆς Ἑλλάδας. Οἱ ἀνακοινώσεις ποῦ περιελάμβαναν οἱ πρωινὲς συνεδρίες, ὁργανώθηκαν με βάση τοὺς δύο αὐτοὺς ἄξονες. Στὴ στρογγυλὴ τράπεζα, ποῦ ἀκολούθησε τὸ ἀπόγευμα, ὁ στόχος ἦταν νὰ ἀξιοποιηθοῦν οἱ ἀνακοινώσεις αὐτὲς ὡς πρὸς τὶς θεωρητικὲς τοὺς παραμέτρους.

Τόσο ἀπὸ τὶς ἐπιμέρους εἰσηγήσεις, ὅσο και ἀπὸ τὴ συζήτηση, ἔγινε σαφὲς ὅτι, κατὰ τὶς τελευταῖες δύο δεκαετίες, ἡ «παραδοσιακὴ» ἐκδοχὴ τῆς πολιτικῆς ἱστορίας, ποῦ μέσω μιᾶς συμβαντολογικῆς γραμμικῆς ἀφήγησης εἶχε

στόχο να αναδείξει τὰ «μεγάλα» γεγονότα καὶ τοὺς «μεγάλους» ἄντρες, ἔχει συρρικνωθεῖ. Ταυτόχρονα, ἡ ἀξιοποίηση τῶν πορισμάτων τῆς οικονομικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς ἱστορίας, καθὼς καὶ ἡ συνάντησις μὲ νέα ἐρευνητικὰ πεδία, ὀδήγησαν στὴν ἀνανέωσι τῆς θεματολογίας καὶ στὴ συγκρότησι μιᾶς νέου τύπου πολιτικῆς ἱστορίας. Κεντρικὴ σημασία ἔχει τὸ γεγονὸς πὼς ἡ ἴδια ἡ ἔννοια τοῦ πολιτικοῦ ὀρίζεται πλέον ἱστορικὰ καὶ τίθεται σὲ συνεχῆ ἐπαναπροσδιορισμὸ μέσα στὸ χρόνο. Εἶναι δὲ προφανές, ὅτι τὸ πολιτικὸ δὲν ἐξαντλεῖται στὴ δυναμικὴ τῶν ἐξουσιαστικῶν σχέσεων, ἀλλὰ ἐπικαθορίζεται ἀπὸ τὸν τρόπο πού διαμορφώνονται τὰ ὅρια ἀνάμεσα στὸ δημόσιο καὶ τὸ ἰδιωτικὸ.

Τονίστηκε, τέλος, ἡ ἀνάγκη γιὰ μιὰ συγκριτικὴ προσέγγισι τῆς ἔννοιας αὐτῆς, πού συνεπάγεται ὑπέρβασι τῶν ἐθνοκρατικῶν ὁρίων ἀλλὰ καὶ τῶν περιορισμῶν πού προκαλεῖ ὁ ἐγκλωβισμὸς σὲ ἓνα μόνον ἐρευνητικὸ πεδίο. Στὴν κατεύθυνσι αὐτῆ, ἰδιαίτερα γόνιμη ἀναδείχτηκε ἡ σχέση τῆς πολιτικῆς ἱστορίας μὲ τὴν πολιτικὴ ἐπιστήμη. Βεβαίως, ὅπως φάνηκε, ἡ σχέση αὐτῆ δὲν εἶναι ἀπαλλαγμένη ἀπὸ τὴν ἑτερότητα τῶν «λόγων», πού ἀρθρώνουν οἱ ἐκπρόσωποι τῶν δύο χώρων, γεγονὸς πού ἀντικατοπτρίστηκε στὴν ἀδυναμία ἀνέυρεσις κοινῶν τόπων.

Πρόγραμμα Ἡμερίδας

1η Πρωινή Συνεδρία

Πρόεδρος: Ἡλίας Νικολακόπουλος

Θανάσης Μποχώτης, Ἐθνικιστικὲς ὁργανώσεις καὶ πρωτοφασισμὸς στὴν Ἑλλάδα 1890-1910

Λίνα Λούβη, Ἐθνικὸς κλαυσίγελος: ἡ ἐλληνικὴ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ στὴ γελοιογραφία τοῦ 19ου αἰ.

Σπύρος Μαρκέτος, Ἑλληνικὸς Μεσοπόλεμος: μνήμες, λήθη, ψεῦδη

Συζήτηση

2η Πρωινή Συνεδρία

Πρόεδρος: Γιώργος Μαργαρίτης

Γάσος Σακελλαρόπουλος, («Ἀντίπαλες») προσεγγίσεις τοῦ πολεμικοῦ γεγονότος κατὰ τὸν ἐλληνικὸ Ἐμφύλιο πόλεμο

Ἐφη Ἀβδελά, Τὸ δημόσιο καὶ τὸ ἰδιωτικὸ στὴ νέα πολιτικὴ ἱστορία ἢ τὰ μεταβαλλόμενα ὅρια τοῦ πολιτικοῦ

Δημήτρης Σωτηρόπουλος, Ἡ πολιτικὴ ἐπιστήμη συναντᾷ τὴν ἱστορία

Συζήτηση

Ἐπογευματική Συνεδρία

Σύνοψη τῶν πρωινῶν συνεδριῶν: Γιώργος Κόκκινος

Συζήτηση Στρογγυλῆς Τράπεζας

Εἰσηγητές: Νικηφόρος Διαμαντοῦρος, Γιώργος Μαυρογορδάτος,
Προκόπης Παπαστράτης, Ἀντώνης Λιάκος, πρόεδρος

Ὀργανωτική Ἐπιτροπή: Δέσποινα Καρακατσάνη, Βαγγέλης Κεχριώτης,
Γιάννης Παπαθεοδώρου, Μαριέττα Σέρβου

Δ' Ἐκδόσεις 1998

Σειρά: *Θεωρία καὶ Μελέτες Ἱστορίας*

14. Ἀλέξης Πολίτης, *Ρωμαντικά χρόνια. Ἱδεολογίες καὶ Νοοτροπίες στὴν Ἑλλάδα τοῦ 1830-1880*, Δεύτερη ἔκδοση. Μὲ διορθώσεις, συμπληρώσεις καὶ εὔρετήριο, 1998, 160 σελ.
17. *Ἱστορία τῆς διατροφῆς. Προσεγγίσεις τῆς σύγχρονης ιστοριογραφίας*. Κείμενα τῶν F. Braudel, O. Murray, M. Bloch, B. Laurioux, E. Le Roy Ladurie, J.-P. Aron, R. Moine, A. Martin-Fugier, S. Mennell, P. Camporesi, R. Barthes, A. Appadurai. Μετάφραση: Καίτη Ἀρώνη-Τσίγλη, Ράνια Γεωργοπούλου, Βασιλική Γιακουμάκη, Ἐλευθερία Ζέη, Βάσω Θεοδώρου, Γιώργος Κόκκινος, Χριστίνα Κουλούρη, Ἄννα Ματθαίου, Κώστας Μέκκας, Ἰουλίτσα Πένταζου, Μαρία Σπηλιωτοπούλου, Ἀλεξάνδρα Σφοῖνη, Ἐλένη Φουρναράκη. Ἐπιμέλεια: Ἄννα Ματθαίου, 1998, 207 σελ.

Ε' Βιβλιοθήκη EMNE - Μνήμων

Ἡ συλλογή τῆς βιβλιοθήκης ἐμπλουτίστηκε ἀπὸ δωρεές καὶ ἀνταλλαγές, κατὰ τὴν περίοδο, Μάιος 1997-Ἀπρίλιος 1998, μὲ 110 τίτλους βιβλίων καὶ φυλλαδίων ἀπὸ τοὺς ὁποίους 4 εἶναι νέοι τίτλοι περιοδικῶν. Ἡ δανειστικὴ κίνηση τῆς βιβλιοθήκης παρουσίασε σταδιακὴ αὔξηση κυρίως στὸ νεοεισαγόμενο ὕλικό. Οἱ ἀναζητήσεις τοῦ ὕλικου γίνονται μὲσω τοῦ αὐτοματοποιημένου βιβλιοθηκονομικοῦ προγράμματος ABEKT 4.00, κατὰ συγγραφέα, τίτλο, ἔκδοτη, θεματικούς ὅρους ἑλληνικούς, λέξεις κλειδιά ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῶν τίτλων καθὼς καὶ μὲ συνδυασμὸ αὐτῶν.

Ἡ δυνατότητα παρακολούθησης τῶν περιοδικῶν τῆς βιβλιοθήκης τῆς EMNE καὶ ἡ ἐνημερότητα τῶν σειρῶν, παρέχεται ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἔντυπη μορφή τῆς ἔκδοσης τοῦ Ἐθνικοῦ Κέντρου Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ), τοῦ «Συλλογικοῦ Κα-

ταλόγου τῶν Περιοδικῶν τῶν Ἐπιστημονικῶν Βιβλιοθηκῶν» καὶ σὲ ὅσους εἶναι χρήστες, ἀπὸ τὸ INTERNET ἢ ἔχουν ἀποκτήσει κωδικὸ πρὸςβάσεως στὸν ὑπολογιστὴ-διαθέτῃ τῶν βάσεων δεδομένων τοῦ ΕΚΤ.

ΕΛΕΝΗ ΜΟΛΦΕΣΗ

Βιβλία καὶ περιοδικὰ ποὺ ἔλαβε ἡ Βιβλιοθήκη τῆς EMNE καὶ ὁ «Μνήμων»

Ἐφη Ἀβδελά καὶ Ἀγγέλικα Ψαρρᾶ (ἐπιμ.), *Σιωπηρὲς ἱστορίες. Γυναίκες καὶ φύλο στὴν ἱστορικὴ ἀφήγηση*, [Νεότερη καὶ Σύγχρονη Ἱστορία], ἐκδ. Ἀλεξάνδρεια, Ἀθήνα 1997, 462 σ. (ISBN: 960-221-140-7)

Δημ. Κ. Ἀγραφιῶτης, *Τὸ περιεχόμενο τοῦ οικογενειακοῦ ἀρχείου Ἀλεξούλη*, [Βιβλιοθήκη τῶν Γ.Α.Κ. - Τοπικὸ Ἀρχεῖο Ἀγιάς, 2], Ἀγιά 1992, 63 σ.

Meropi Anastassiadou, *Salonique, 1830-1912. Une ville ottomane à l'âge des Reformes*, [The Ottoman Empire and its heritage, 11], ἐκδ. Brill, Leiden - New York - Köln 1997, xi+466 σ. (ISBN: 90-04-10798-3)

Ἀποστόλης Ἀνδρέου, *Πηγὲς καὶ ζητήματα ἱστοριογραφίας τῆς νεοελληνικῆς ἐκπαίδευσης*, ἐκδ. Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης - Παιδαγωγικὸ Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαίδευσης - Ὑπηρεσία Δημοσιευμάτων, Θεσσαλονίκη 1997, 140 σ.

Δαυτὶδ Ἀντωνίου, *Καταγραφή ἀρχαίου ὄλικου ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων νομοῦ Κορινθίας. Διαπιστώσεις, προβλήματα, σκέψεις καὶ προτάσεις*, [ἀνάτ.] ἀπὸ τὸ Συνέδριο Ἀρχαιονομίας. Περιφερειακὰ ἀρχεῖα: θεσμός, λειτουργία καὶ προοπτικὲς (Σπάρτη, 8-11 Δεκεμβρίου 1993), Σπάρτη 1997, σ. 167-171

Δαυτὶδ Ἀντωνίου, Ὑπουργεῖο Παιδείας καὶ ἐκκλησιαστικὰ ἀρχεῖα, [ἀνάτ.] ἀπὸ τὸ Συμπόσιο Ἀρχαιονομίας. Ἀρχεῖα καὶ ἀρχαίκοι: ἕνας ἱστός (Κέρκυρα, 11-13 Ὀκτωβρίου 1991), Ἀθήνα 1992, σ. 104-115

Ἀρχεῖα Σύγχρονης Κοινωνικῆς Ἱστορίας (ΑΣΚΙ), ἐκτύπωση ἀπὸ τῆ σελίδα τοῦ INTERNET (5.2.1998)

Εὐδοκία Βαλαῦ-Παυλῶφ, Ἀνέκδοτα Ἀνδριακὰ ἔγγραφα τῆς ἐποχῆς τοῦ Καποδίστρια (1828-1832), [Ἀνδριακὰ Χρονικά, 28], ἐκδ. Κατρείος Βιβλιοθήκη, Ἀνδρός 1997, 205 σ. (ISBN: 960-7709-02-0)

Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων - Βιβλιοθήκη - Τμῆμα Μικροφωτογράφησης, Ἀλφαβητικὸς κατά-

λογος μικροταινιῶν. α) *Περιοδικὸς τύπος*, β) *Βιβλία*, γ) Ἀρχεῖα καὶ χειρόγραφα, Ἀθήνα (Ἀ' ἐξάμηνο) 1998, 13 σ. [Πολυγραφημένο]

Λάμπρος Σ. Βρεττός (ἐπιμ.), Ἀφιέρωμα Πάνος Γ. Ροντογιάννης. Ὁ σύγχρονος ἱστορικὸς τῆς Λευκάδας, [περ.] «Νήρικος», εἰδικὴ ἔκδοση τοῦ Συλλόγου Λευκαδίων Πάτρας «Ἡ Φανερωμένη», Πάτρα 1997, 72 σ.

Philip Carabott (ἐπιμ.), *Greek society in the making, 1863-1913. Realities, symbols and visions*, [Publications for the Centre for Hellenic Studies, King's College London, 3], ἐκδ. Ashgate - Variorum, Aldershot, Brookfield USA... 1997, xiv+239 σ. (ISBN: 0-86078-612-9)

Carlo M. Cipolla, Ἡ Εὐρώπη πρὶν ἀπὸ τῆ βιομηχανικὴ ἐπανάσταση. Κοινωνία καὶ οἰκονομία, 1000-1700 μ.Χ., μετάφραση Πέτρος Σταμούλης, ἐπιστημονικὴ ἐπιμέλεια Βασίλης Παναγιωτόπουλος, [Ἱστορικὴ Βιβλιοθήκη], ἐκδ. Θεμέλιο, Ἀθήνα 1988, 452σ.

Χαράλαμπος Γάσπαρης, Ἡ γῆ καὶ οἱ ἀγρότες στὴ μεσαιωνικὴ Κρήτη, 13ος-14ος αἰ., [Μονογραφίες, 4], ἐκδ. Ἰνστιτούτο Βυζαντινῶν Ἑρευνῶν - ΕΙΕ, Ἀθήνα 1997, 462 σ. (ISBN: 960-371-000-8)

Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους - Ἀρχεῖα Νομοῦ Σερρών, Κατάλογος ἐκθεσης ἀρχαίου ὄλικου συλλογῆς Εὐάγγελου Ἀσιώτη, Αἴθουσα Ἐκδηλώσεων Συλλόγου Φίλων Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν, Σέρρες, 5 Ἀπριλίου 1997, Σέρρες 1997, 20+[14] σ.+ [4] σ. εἰκ.

Γιάννης Γιαννόπουλος, Δοκίμια θεωρίας καὶ διδακτικῆς τῆς ἱστορίας, ἐκδ. Βιβλιονομία, Ἀθήνα 1997, 271 σ. (ISBN: 960-70-88-37-9)

Π. Γκαγκούλια, Α. Λούβη, Μ. Οἰκονόμου, Σ. Παπαδόπουλος, Μ. Ρηγίνος, Ἡ σηματογραφία στὸ Σουφλί, ἐκδ. Πολιτιστικὸ Τεχνολογικὸ Ἴδρυμα ΕΤΒΑ, Ἀθήνα 1993, 160 σ.+ 77 εἰκ.+ 13 διαγρ.+ 7 σχέδ. (ISBN: 960-244-026-0)

Δημήτριος Γουζέλης, Ὁ Χάσης (Τὸ τζάκω-

μα και τὸ φτιάσιμον), κριτική ἔκδοση Ζήσιμος Χ. Συνοδινός, [Οἱ Ἑπτανήσιοι, 4], ἔκδ. Ὁκεανίδα, Ἀθήνα 1997, 343+ [8] σ. (ISBN 960-7213-68-8)

Βασίλης Κ. Γούναρης καὶ Ἰάκωβος Δ. Μιχαηλίδης καὶ Γιώργος Β. Ἀγγελόπουλος (ἐπιμ.), *Ταυτότητες στὴ Μακεδονία*, πρόλογος Θάνος Βερέμης, ἔκδ. Παπαζήση, Ἀθήνα 1997, 262 σ. (ISBN: 960-02-1206-6)

Κωνσταντῖνα Δεμίρη, *Τὰ ἑλληνικὰ κλωστουφαντουργεῖα. Ἱστορική καὶ τυπολογική διερεύνηση*, ἔκδ. Πολιτιστικὸ Τεχνολογικὸ Ἴδρυμα ΕΤΒΑ, Ἀθήνα 1992, 248 σ.+145 εἰκ.+112 σχέδ. (ISBN: 960-244-019-8)

Ἰάσων Δεπούνης, *Ἡ ὄρατὴ (ὄριακὴ) ὑπέμβαση*, [Σύγχρονη Ἑλληνικὴ Ποίηση], ἔκδ. Μανδραγόρας, Ἀθήνα 1997, 63 σ.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, *Ἡ Μύκονος τὸν 17ο αἰώνα. Γαιοκτηνικὲς σχέσεις καὶ οικονομικὲς συναλλαγές*, [Κέντρο Νεοελληνικῶν Ἐρευνῶν - ΕΙΕ, 64], Ἀθήνα 1997, 540 σ. (ISBN: 960-7094-67-0)

Δῆμος Καλαμαριάς καὶ Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο Προσφυγικοῦ Ἑλληνισμοῦ, *Μνήμες. Κωνσταντινούπολη, Ἰμβρος, Τένεδος 1923-1995*, Πρακτικὰ Διημερίδας, Καλαμαριά, 11-12 Νοεμβρίου 1995, ἔκδ. Ἀδελφῶν Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 1997, 206 σ.+εἰκ. (ISBN: 960-343-388-8)

Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ἑλλάδος - Τμῆμα Καταλόγων, *Ἐγχειρίδιο UNIMARC*, ἐπιμέλεια ἔκδοσης Brian P. Holt μετὰ τὴ συνδρομὴ τῶν Sally H. McCallum καὶ Α. Β. Long, ἑλληνικὴ ἔκδοση, μετάφραση στὰ ἑλληνικὰ καὶ ἐπιμέλεια τῆς ἑλληνικῆς ἔκδοσης Γ. Δ. Μπώκος, τ. Β', *Συμπλήρωμα - Παραρτήματα - Εὑρετήριο*, [Δημοσιεύματα, 10] [Πρότυπα καὶ Ἐγχειρίδια, 3], ἔκδ. Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήνα 1996, 40, v+4+117/1-456/2+[π. 150] σ. (ISBN: 960-7060-11-3)

Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ἑλλάδος, *UNIMARC/AUTHORITIES. Γενικὴ διάταξη γιὰ καθιερωμένους τύπους*, σύσταση τῆς ὁμάδας καθοδήγησης γιὰ μιὰ διάταξη UNIMARC γιὰ καθιερωμένους τύπους τῆς IFLA, ἑλληνικὴ ἔκδοση, μετάφραση στὰ ἑλληνικὰ καὶ ἐπιμέλεια τῆς ἑλληνικῆς ἔκδοσης Γ. Δ. Μπώκος, [Δημοσιεύματα, 8] [Πρότυπα καὶ Ἐγχειρίδια, 2], ἔκδ. ΕΒΕ - Τμῆμα Καταλόγων, Ἀθήνα 1996, 126 σ. (ISBN: 960-7060-08-3)

Ἐθνικὸ Ἴδρυμα Ἐρευνῶν - Ἰνστιτοῦτο Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν, *Ὁ Ἄθως στὸς 14ο-16ο αἰῶνες*, [Ἀθωνικὰ Σύμμεικτα, 4], Ἀθήνα 1997, 200 σ. (ISBN: 960-7094-48-4)

Ἐθνικὸ Ἴδρυμα Ἐρευνῶν - Ἰνστιτοῦτο Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν, *Τὸ ἐμπόλεμο Βυζάντιο (9ος-12ος αἰ.)*, [Διεθνῆ Σύμπoσια, 4], ἔκδ. Ἰνστιτοῦτο Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν - ΕΙΕ καὶ Ἴδρυμα Γουλανδρῆ-Χόρν, Ἀθήνα 1997, 281 σ. (ISBN: 960-371-001-6)

Ἐθνικὸ Μετσόβιο Πολυτεχνεῖο καὶ Τεχνολογικὸ Πολιτιστικὸ Πάρκο Λαυρίου, *Τὸ μεταλλευτικὸ Λαῖριο τοῦ 19ου καὶ 20οῦ αἰῶνα*, Ἀθήνα 1997, 8 σ.

Ἐκατὸν πενήντα χρόνια τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου 1837-1987, *Προσωπογραφίες ἀπὸ τὴ συλλογὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν*, κείμενο Χρῦσανθος Α. Χρήστου, ἔκδ. Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἀθήνα 1987, 208 σ.

Τὰ ἐπιστημονικὰ ὄργανα, 19ος αἰῶνας. Οἱ ἑλληνικὲς συλλογές, Ἐκθεση, Αἴθριο Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος Ἐρευνῶν, 19-23 Ἰουνίου 1997, ἐπιμέλεια ἔκθεσης Γιώργος Ν. Βλαχάκης, Γιάννης Καράς, Θεόδωρος Κρητικὸς, Εὐθύμιος Νικολαΐδης, ἔκδ. Κέντρο Νεοελληνικῶν Ἐρευνῶν - ΕΙΕ, Ἀθήνα 1997, 48 σ.+εἰκ. (ISBN: 960-7094-99-9)

Ἐρευνητικὸ πρόγραμμα «Νεοελληνικὸς Διαφωτισμός: Οἱ ἰδέες - Τὰ πρόσωπα - Οἱ συλλογικοὶ φορεῖς - Τὰ ἔργα», *Νεοελληνικὸς Διαφωτισμός. Βιβλιογραφία 1945-1995*, ἔκδ. Νεοελληνικῶν Ἐρευνῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος Ἐρευνῶν καὶ Τομέας Φιλοσοφίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων, Ἀθήνα 1998, 315 σ. (ISBN: 960-86198-0-7)

Ἐταιρεία Λευκαδικῶν Μελετῶν, *Πρακτικὰ Α' Συμποσίου. Τοπικὴ παράδοση καὶ πολιτισμικὸς τουρισμός*, Πνευματικὸ Κέντρο Δήμου Λευκάδος, Γιωρτζὲς Λόγου καὶ Τέχνης, Λευκάδα, 9-11 Αὐγούστου 1996, Ἀθήνα 1997, 220 σ. (ISBN: 960-7498-83-8)

Ἐταιρεία Μελέτης Νέου Ἑλληνισμοῦ καὶ Ἰνστιτοῦτο Μεσογειακῶν Σπουδῶν, *Β' Διεθνὲς Συνέδριο. Ἡ πόλη στὸς νεότερους χρόνους. Μεσογειακὲς καὶ βαλκανικὲς ὁριεῖς (19ος-20ὸς αἰ.)*. [Πρόγραμμα-Περίληψεις], Ἀθήνα, 27-30 Νοεμβρίου 1997, Ἀμφιθέατρο Ἑλληνικοῦ Ἰνστιτοῦτο Pasteur, 63 σ.

Κορνηλία Ζαρκιά, *Ἡ προβιομηχανικὴ βιοσοδειρία στὴν Ἑλλάδα*, ἔκδ. Πολιτιστικὸ Τεχνολογικὸ Ἴδρυμα ΕΤΒΑ καὶ Γενικὴ Γραμματεία Περιφέρειας Πελοποννήσου, Ἀθήνα 1997, 46 σ. (ISBN: 960-244-045-7)

Graecogermania. Griechischstudien deutscher Humanisten. Die Editionstätigkeit der Griechen in der Italienischen Renaissance (1469-1523), [Ausstellungskataloge der Herzog August Bibliothek, 59], ἔκδ.

VCH, Acta Humaniora, Βάνγαϊμ - Νέα Υόρκη 1989, xxiii+419 σ. (ISBN: 3-527-17820-1)

Ίδρυματα πολιτισμού και έρευνας. Έθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο - Γεννάδειος Βιβλιοθήκη - Μουσείο Μπενάκη - Έθνικὸ Ἱδρυμα Έρευνῶν, [Έπτὰ Ἡμέρες - Ἡ Καθημερινή, τ. 26], Ἀθήνα 1998, 188 σ.

Ἐρὰ Μονὴ Ἰβήρων, Κατάλογος ἑλληνικῶν χειρογράφων, τ. Α', (1-100), περιγραφή Π. Σωτηροῦδης, "Άγιον Όρος 1998, λ' + 265 σ. + 26 πίν. (ISBN τ. Α': 960-86086-1-9)

Ἰνστιτούτο Μεσογειακῶν Σπουδῶν και Ἱδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας, Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος στην Εὐρωπαϊκὴ τέχνη, ἐπιμέλεια Νίκος Χατζηνικολάου, ἐκδ. Ὁργανισμὸς Πολιτιστικῆς Πρωτεύουσας τῆς Εὐρώπης α(Θεσσαλονικὴ '97), Θεσσαλονικὴ 1997, 689 σ. (ISBN: 960-85709-4-8)

Institute for Mediterranean Studies και Foundation for Research and Technology-Hellas, Alexander the Great in European art, 22 September 1997 - 11 January 1998, edited by Nicos Hadjinicolaou, ἐκδ. Organisation for the Cultural Capital of Europe α(Thessaloniki '97), Θεσσαλονικὴ 1997, 297 σ. (ISBN: 960-85709-4-8)

Bruno Jacomy, Συνοπτικὴ ἱστορία τῶν τεχνικῶν, μετάφραση Χριστίνα Ἀγριαντώνη, ἐκδ. Πολιτιστικὸ Τεχνολογικὸ Ἱδρυμα ΕΤΒΑ, Ἀθήνα 1995, 432 σ.+97 εικ.+21 σχήμ.+23 πίν.+3 χάρτ. (ISBN: 960-244-033-3)

Alfrey Judith και Tim Putnam, Ἡ βιομηχανικὴ κληρονομιά. Διαχείριση πόρων και χρήσεις, μετάφραση Ἐλεάνα Βλάχου, ἐκδ. Πολιτιστικὸ Τεχνολογικὸ Ἱδρυμα ΕΤΒΑ, Ἀθήνα 1996, 496 σ.+92 εικ. (ISBN: 960-244-036-8)

Ἀδαμαντίου Π. Καζακοπούλου, Σκέψεις 1913-1948, Ἀθήνα 1998, 418 σ. (ISBN: 960-90829-0-4)

Τζούλιο Καίμη, Καραγιώζης ἢ ἡ ἀρχαία κωμωδία στην ψυχὴ τοῦ θεάτρου σκιῶν, μὲ σαράντα ξυλογραφίες τοῦ Klaus Vrieslander, μετάφραση - ἐπιμέλεια Κώστας Μέκκας και Τάκης Μήλιας, ἐκδ. Γαβριηλίδη, Ἀθήνα 1990, 174 σ.

Κάλια Καλλιτάκη-Μερτικοπούλου, Ἐπαρχιακοὶ δάσκαλοι στην Κρήτη τοῦ 1870, ἀνατ. ἀπὸ τὰ Πεπραγμένα τοῦ Ζ' Διεθνoῦς Κοητολογικοῦ Συνεδρίου, τ. Γ1: Τμῆμα Νεωτέρων χρόνων, στὸ περ. Νέα Χριστιανικὴ Κρήτη, ἔτη ΣΤ'-Ζ', τχ. 11-14 (1994-1995), Ρέθυθυμνο 1995, σ. 121-128

Ἐφη Κάννερ, Φιλανθρωπικοὶ σέλλογοι και ἀποκρυστάλλωση κοινωνικῶν ταυτοτήτων στην ἑλληνικὴ κοινότητα τῆς Κωνσταντινούπολης (1861-1922), ἀνατ. ἀπὸ τὸ περ. Ἡ Καθ' Ἡμῶς Ἀνατολή, τ. 3 (1996), σ. 187-205

Despina Karakatsani, Le citoyen à l'école. Manuels d'éducation civique et formation du citoyen dans la Grèce d'après-guerre 1957-1989, Thèse de Doctorat, Université Paris de Vincennes - St. Denis, (Paris VIII) - Département des Sciences de l'Éducation, Πάρισι 1997, [2]+475 σ.

Χαρίτων Καρανάσιος, Ἐκδόσεις και χειρόγραφα τοῦ Νεοελληνικοῦ Διαφωτισμοῦ (1707-1832), Ἐκθεση τῆς Δημοτικῆς Βιβλιοθήκης Κοζάνης στὰ πλαίσια τοῦ Συνεδρίου «Νεοελληνικὸς Διαφωτισμὸς: Ἀπόπειρα μῆς νέας ἐπιστημονικῆς συγκομιδῆς», Κοζάνη, 8-10 Νοεμβρίου 1996, πρόλογος Γρηγόρης Καραφύλλης, εἰσαγωγή Κώστας Θ. Πέτσος, ἐκδ. Δῆμος Κοζάνης, Κοζάνη 1996, xxii+90 σ.+xvi πίν.

Γιάννης Καράς (ἐπιμ.), Ἱστορία τῶν ἐπιστημῶν. Νεοελληνικὴ βιβλιογραφία, [Κέντρο Νεοελληνικῶν Ἐρευνῶν - ΕΙΕ, 63], Ἀθήνα 1997, 61 σ. (ISBN: 960-7094-98-0)

Εἰη Καρούζου, Ἡ ἰσπανικὴ ἱστοριογραφία κατὰ τὴ φραγκικὴ και μεταφραγκικὴ περίοδο (1940-1990), ἀνατ. ἀπὸ τὸ περ. Μνήμων, τ. 19 (1997), σ. 162-184

Οἱ κίνδυνοι τῆς θάλασσας. [Μεσόγειος Ἰδος, 19ος και 20ὸς αἰῶνας]. Κατάλογος ἔκθεσης, Θεσσαλονικὴ, Ἰούνιος 1997, [ὀργάνωση] The International Committee for the Conservation of the Industrial Heritage (T.I.C.C.I.H.), Ἑλληνικὸ Τμῆμα τῆς Διεθνoῦς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὴ Διάσωση τῆς Βιομηχανικῆς Κληρονομιάς, Ὁργανισμὸς Θεσσαλονικὴ Πολιτιστικῆ Πρωτεύουσα τῆς Εὐρώπης 1997, Πανεπιστήμιο Πειραιῶς - Τμῆμα Ναυτιλιακῶν Σπουδῶν, 72 σ.+4 σ. εικ.

Γιώργος Κόκκινος, Τὰ ἑλληνικὰ συντάγματα και ἡ ιδιότητα τοῦ πολίτη (1844-1927). Ἀπόπειρα ἱστορικῆς ἐπισκόπησης, ἀνατ. ἀπὸ τὸ περ. Μνήμων, τ. 19 (1997), σ. 73-108

Μιχ. Ν. Κοκολογιάννη, Σχόλια στην ἐπικαιρότητα, ἐκδ. Ἑλληνικὸ Λογοτεχνικὸ και Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο, Ἀθήνα 1997, 206 σ. (ISBN: 960-201-128-9)

Zafiria Kollia, «L'identité néo-hellénique, entre l'Orient et l'Occident». A propos de la chanson populaire urbaine: le rébético, Thèse de Doctorat - Université de Nice Sophia - Antipolis - U.F.R. Lettres, Arts et Sciences Humaines - Section Psychologie Sociale, 1996, 276+[π. 100] σ.

- Κώστας Κόμης, *Τά δημογραφικά χαρακτηριστικά τής Προέβρας (18ος αι.)*, άνάτ. άπό τό περ. *Μνήμων*, τ. 19 (1997), σ. 143-160
- Ντίνος Κονόμος, *Άγιος Διονύσιος, Ό πολιούχος Ζακύνθου*, [Ζακυνθινή Βιβλιοθήκη], Άθήνα 1969, 339 σ.+είκ.
- Ντίνος Κονόμος, *Άνέκδοτα κείμενα τής Έλληνικής Έπαναστάσεως (1822-1826)*, [Βιβλιοθήκη τής έν Άθήναις Φιλελευθερευτικής Έταιρείας, 35], Άθήνα 1966, 167 σ.
- Ντίνος Κονόμος, *Ζακυνθινά χρονικά (1485-1953)*, Άθήνα 1970, 191 σ.
- Ντίνος Κονόμος, *Τό ζακυνθινό ράσο στήν Έθνεγεργασία*, έκδ. Έρως Μητροπόλεως Ζακύνθου, Άθήνα 1971, 96 σ.
- Ντίνος Κονόμος, *Ζακυνθινού Φιλικοί*, [Ζακυνθινή Βιβλιοθήκη, 4], Άθήνα 1966, 99 σ.+είκ.
- Ντίνος Κονόμος, *Η Έΐόνιος Άκαδημία*, (Διάλεξη στόν «Παρνασσό», 1.3.1965, οργανωμένη άπό τήν Κεντρική Έπιτροπή Έορτασμού τής Έκατονταετηρίδας τής Ένωσεως τής Έπτανήσου), πρόλογος Βλ. Κόλλας, έκδ. Κερκυραϊκής Ένωσεως Άθηνών, 1965, 38σ.
- Ντίνος Κονόμος, *Καπιτάν Κεφαλάς ό δέσμιος του νόστου. Μυθιστορηματική βιογραφία*, Άθήνα 1977, 139+[2] σ.+4 είκ.
- Ντίνος Κονόμος, *Κουτουζικά*, [Κείμενα και Μελέται Νεοελληνικής Φιλολογίας, 6], Άθήνα 1962, 26 σ.
- Ντίνος Κονόμος, *Νικόλός Κουτούζης. Μυθιστορηματική βιογραφία*, έκδ. Α. Καραβία, Άθήνα 1974, 216 σ.+4 είκ.
- Νίκος Κοταρίδης (έπιμ.), *Τό Έμφύλιο Δράμα*, Πρακτικά ήμερίδας που όργάνωσε τό περιοδικό δοκιμές στό Πάντειο Πανεπιστήμιο τόν Όκτώβριο του 1996, Άθήνα 1997, ειδική έκδοση του περιοδικού δοκιμές, τχ. 6 (1997), 163 σ.
- Κώστα Β. Κουκουρίδη, *Στοιχεία λαογραφίας στο έργο του Κοραή*, Άθήνα 1998, 144 σ. (ISBN: 960-90839-00)
- Πέτρος Μ. Κουφόπουλος και Σταύρος Β. Μαμαλοΰκος, *Άγιορειτική μεταλλοτεχνία. Άπό τόν 18ο στόν 20ό αιώνα*, έκδ. Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ίδρυμα ΕΤΒΑ - Έπουργείο Πολιτισμού - Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα, Άθήνα 1997, 335 σ. (ISBN: 960-244-039-2)
- Θεόδωρος Κρητικός, *Πανεπιστήμιο και νέα γνωστικά άντικείμενα. Η θέσπιση τής Έπιστήμης τών Έπιστημών στην Άθηνατική Φυσικομαθηματική Σχολή*, άνάτ. άπό τό περ. *Μνήμων*, τ. 19 (1997), σ. 41-71
- Εύρυδικη Λάππα-Ζιζήκα και Ματούλα Ριζου-Κουρουπού, *Κατάλογος ελληνικών χειρογράφων του Μουσείου Μπενάκη (10ος-16ος αι.)*, έκδ. Μουσείο Μπενάκη και Institut de Recherche et d'Histoire des Textes (C.N.R.S.), Άθήνα 1991, 366+[1] σ.+164 είκ.+[3] σ. (ISBN: 960-85160-0-5)
- Ευθύμιος Λέκκας - Μαριάννα Κολυβά - Γεώργιος Άντωνόπουλος - Ίωάννης Κοπανάς, *Όι σεισμοί τής Ζακύνθου. Προσπάθεια έρμηνείας τών περιγραφών τών σεισμών και συσχετίσης με τήν ύφιστάμενη γεωλογική δομή*, Ζάκυνθος 1997, 78+[1] σ.
- Άλλα Λεοντίδου, *Πόλεις τής σιωπής. Έργατικός έποικισμός τής Άθήνας και του Πειραιά, 1909-1940*, έκδ. Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ίδρυμα ΕΤΒΑ, Άθήνα 1989, 385 σ.+29 είκ. (ISBN: 960-244-008-2)
- Μακεδονία*, έκδ. Έλληνικός Όργανισμός Τουρισμού και Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ίδρυμα ΕΤΜΑ, Άθήνα 1997, 259 σ. (ISBN: (ΕΟΤ) 960-534-009-9)
- Βασίλειος Ν. Μακρίδης, *Στοιχεία για τίς σχέσεις του Αλεξάνδρου Έλλαδιού με τή Ρωσία*, άνάτ. άπό τό περ. *Μνήμων*, τ. 19 (1997), σ. 9-39
- Δώρα Φ. Μαρκάτου, *Τά κατάλοιπα του Ίωάννη Δαμβέργη (1887-1937)*. I. *Άρχείο τής Έταιρείας τής ύπερ τών πατρίων Άμόνης*, II. *Άρχείο Πανελληνίων έράνων κατά τούς Βαλκανικούς πολέμους*, III. *Άρχείο Κεντρικής Έπιτροπής 100ετηρίδας τής Έθνικής Παλιγγενεσίας. Εισαγωγή - εδρετήρια*, [Βιβλιοθήκη Γενικών Άρχείων του Κράτους, 30], Άθήνα 1996, 158 σ. (ISBN: 960-7236-05-Χ)
- Φλορίν Μαρινέσκου, *Ρουμανικά έγγραφα του Άγιου Όρους*, *Άρχείο Έρως Μονής Ξηροποτάμου*, τ. Α', [Κέντρο Νεοελληνικών Έρευνών, ΕΙΕ, 59], Άθήνα 1997, xiii+748 σ.+18 είκ. (ISBN: 960-7094-95-6)
- Μανόλη Β. Μαρμαρά, *Η άστική πολυκατοικία τής μεσοπολεμικής Άθήνας. Η άρχή τής έντατικής έκμετάλλευσης του άστικού έδάφους*, έκδ. Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ίδρυμα ΕΤΒΑ, Άθήνα 1991, 324 σ.+32 είκ. (ISBN: 960-244-017-1)
- Μ. Manoussakas και Κ. Staikos (έπιμ.), *The publishing activity of the Greeks during the Italian Renaissance (1469-1523)*, έκδ. Greek Ministry of Culture, Άθήνα 1987, [14]+168 σ.
- Constantin Mekkas, *L'influence de l'enseignement français sur l'enseignement grec (1819-1842)*, *Mémoire de Maitrice d'Histoire*, Université de France-Comte-Fa-

culté des Lettres et Sciences Humaines, 1983, [5]+131+[11] σ.

Konstantinos Mekkas, *Le port de Valone au XVIIIe siècle*, Mémoire de D.E.A., Université de Paris-I Panthéon-Sorbonne, Paris 1988, 66+ix σ.+είκ.

Βίκτωρ Θ. Μελᾶς, «Γῆς περίοδος πάσης». *Συνοπτική ιστορία τῆς χαρτογραφίας*, ἐκδ. Μορφωτικὸ Ἴδρυμα Ἑθνικῆς Τραπέζης, Ἀθήνα 1997, 81 σ. (ISBN: 960-250-140-5)

Βίκτωρ Θ. Μελᾶς, *Ἡ χάρις τοῦ Πήγα*, ἐκδ. Μορφωτικὸ Ἴδρυμα Ἑθνικῆς Τραπέζης, Ἀθήνα 1997, 38 σ. (ISBN: 960-250-139-1)

Νίκος Μέλιος καὶ Λίτσα Μπαφοῦνη, *ΕΛΛΙΣ Α.Ε. (1920-1997)*. Ὅψεις τῆς οἰκονομικῆς τῆς ἱστορίας, Νέο Φάληρο 1997, 80 σ.

Παναγιώτης Δ. Μιχαηλάκης, Ἀφορισμός. Ἡ προσαρμογὴ μιᾶς ποιῆς στὶς ἀναγκαῖότητες τῆς Τουρκοκρατίας, [Κέντρο Νεοελληνικῶν Ἑρευνῶν - ΕἶΕ, 60 - Θεσμοὶ καὶ Ἱδεολογία στὴ νεοελληνικὴ κοινωνία], Ἀθήνα 1997, 508 σ. (ISBN: 960-7094-33-6)

Pierre A. Moraitinis, *La Grèce telle qu'elle est*, précédé d'une lettre de M. Le Mis De Queux De Saint-Hilaire, πρόλογος ἐπανέκδοσης Χρ. Ἀγριαντώνη, [Βιβλιοθήκη Ἱστορικῶν Μελετῶν, 212 - Σειρὰ Ἱστορίας τῆς Ἑλληνικῆς Βιομηχανίας - Βιβλιοπωλεῖο Διονυσίου Νότη Καραβία], [Σειρὰ Ἐπανεκδόσεων, 1 - Κοινοφελὲς Ἴδρυμα τῆς Ἑλληνικῆς Τραπέζης Βιομηχανικῆς Ἀναπτύξεως], Ἀθήνα 1987, xxviii+xii+589+ιγ' σ.

Μουσεῖο Μπενάκη, *Ἡ δόξα τοῦ Βυζαντίου στὸ Ὄρος Σινᾶ*, Ἀθήνα 1997, 70 σ. (ISBN: 960-8452-45-7)

Μουσεῖο Μπενάκη, *Ἡ Ἑλλάδα τοῦ Μουσείου Μπενάκη*, Ἀθήνα 1997, 622+[1] σ. (ISBN: 960-8452-50-3)

Ἀνδρέας Μπάγιας καὶ Λήδα Παπαστεφανάκη, *Ἡ τυπολογία καὶ οἱ σχέσεις τῶν τεκμηρίων μιᾶς ἐπιχείρησης. Ἡ σειρὰ «προσωπικὸ» τοῦ ἀρχείου «Α.Κ.Ε. Ἀφοι Ρεσίνας»*, ἀνάτ. ἀπὸ τὸ περ. *Μνήμων*, τ. 19 (1997), σ. 234-251.

Ἀλεξάνδρα Μπακαλάκη, *Εἶναι ἡ ἀνθρωπολογία τῶν γυναικῶν γιὰ τὴν ἀνθρωπολογία τοῦ φύλου ὅ,τι ἡ παιδικὴ ἡλικία γιὰ τὴν ὁμοιότητα;*, ἀνάτ. ἀπὸ τὸ περ. *Μνήμων*, τ. 19 (1997), σ. 211-223

Αἰκ. Μπεκιάρογλου-Ἐξαδακτύλου, *Κώδικες βορειοδυτικῆς Μικρᾶς Ἀσίας (1870-1928) (Πόντον, Βιθυνίας, Αἰολίδος, Ἰωνίας, Καρίας) (ΓΑΚ, Ταμεῖο Ἀνταλλαξίμων)*. Πε-

οιγραφή καὶ ἀναλυτικὰ περιεχόμενα τῶν κωδίκων, τ. Β', [Βιβλιοθήκη Γενικῶν Ἀρχείων τοῦ Κράτους, 28], Ἀθήνα 1996, 182 σ. (ISBN: 960-7236-06-8)

Μουσεῖο Μπενάκη, *Θυμίαμα, στὴ μνήμη τῆς Λασκαρίνας Μπούρα*, τ. Α', *Κείμενα*, τ. Β', *Πίνακες*, Ἀθήνα 1994, τ. Α', 368 σ., τ. Β', xxxiii+206 σ. με πίν. (ISBN: 960-85160-2-1)

Nelly's from Athens to New York. A retrospective exhibition of the work of Elli Seraidari, ἐπιμέλεια Katerina Koskina, ἐκδ. Bastas-Plessas, [Ἀθήνα 1998], 165+[1] σ. (ISBN: 960-7418-27-1)

Gérard Noiriel καὶ Roger Chartier, *Pour refonder l'histoire comme discipline critique*, φωτοτυπημένο ἄρθρο ἐφημ. *Le Monde*, (13 Μαρτ. 1998), ἀπὸ τὴν ἐπιφυλλίδα *Débat*, [2 σ.]

Στέφανος Νομικός, *Ἡ ὑδροκίνηση στὴν προβιομηχανικὴ Ἑλλάδα*, ἐκδ. Πολιτιστικὸ Τεχνολογικὸ Ἴδρυμα ΕΤΒΑ καὶ Γενικὴ Γραμματεία Περιφέρειας Πελοποννήσου, Ἀθήνα 1997, 36 σ. (ISBN: 960-244-047-3)

Γιῶργος Ξηροπατῆς, *Κατανόηση, ἀφήρηση καὶ ἀναπαράσταση. Ἡ κυριαρχία τῆς μεθόδου στὶς θεωρίες τοῦ κειμένου καὶ τῆς ἱστορίας*, ἀνάτ. ἀπὸ τὸ περ. *Μνήμων*, τ. 19 (1997), σ. 123-142

Arnold Pacey, *Ἡ τεχνολογία στὸν παγκόσμιον πολιτισμὸ, μετάφραση Τάκης Κιρκῆς*, ἐκδ. Πολιτιστικὸ Τεχνολογικὸ Ἴδρυμα ΕΤΒΑ, Ἀθήνα 1996, 336 σ.+44 εἰκ. (ISBN: 960-244-035-X)

Δημήτρης Ι. Πάλλας, *Σαλαμινιακὰ ἔγγραφα*, ἐκδοτικὴ φροντίδα Ὀλγα Γκράτζιου καὶ Χρῆστος Λούκος, [Ἐταιρεία Μελέτης Νέου Ἑλληνισμοῦ - Παράρτημα τοῦ περιοδικοῦ *Μνήμων*, 11], Ἀθήνα 1996, 87 σ. (ISBN: 960-7089-14-6)

Κώστα Πάλμου, *Δημοσιέλιος*, Πειραιὰς 1997, 31 σ.

Vassilis Panayotopoulos, *Les Grecs d'Egypte à Athènes*, ἀνάτ. ἀπὸ τὸν τόμο *L'Europe retrouvée. Les migrations de la colonisation*, ἐκδ. L'Harmattan, Παρίσι 1994, σ. 247-254

Εὔη Παπαγιαννοπούλου, *Ἡ διώρυγα τῆς Κορίνθου. Τεχνικὸς ἄλλος καὶ οἰκονομικὸ τόλμημα*, ἐκδ. Πολιτιστικὸ Τεχνολογικὸ Ἴδρυμα ΕΤΒΑ, Ἀθήνα 1989, 168 σ.+25 εἰκ. (ISBN: 960-244-006-6)

Νικόλαος Παπαδόπουλος, *Ἐρμῆς ὁ Κερδῶς, ἦτοι Ἐμπορικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια*, Ἀνατύπωση, τ. Α'-τ. Ε', [Σειρὰ Ἐπανεκδό-

σεων, 2], έκδ. Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ίδρυμα ΕΤΒΑ, Αθήνα 1989 (ISBN set: 960-244-000-7). [τ. Α', Έρμαθίηνη, ήτοι Έμπορικὴ σπουδὴ, περιέχουσα συνοπτικῶς μελέτας καὶ ἱστορίαν τῆς ἀρχῆς καὶ προόδου τοῦ ἐμπορίου. Λεξικὸν ἐμπορικῆς ὕλης Α-Κ, Βενετία 1815, [3]+ιστ'+167+341+[2] σ. (ISBN: 960-244-001-5), τ. Β', Λεξικὸν ἐμπορικῆς ὕλης Λ-Ω, Βενετία 1815, [1]+407+[1] σ. (ISBN: 960-244-002-3), τ. Γ', Έμπορικὸν-γεωγραφικὸν λεξικὸν Α-Β, Βενετία 1816, [1]+κδ'+477+[1] σ. (ISBN: 960-244-003-1), τ. Δ', Έμπορικὸν-γεωγραφικὸν λεξικὸν Γ-Κ, Βενετία 1817, [1]+[2]+451+[1] σ. (ISBN: 960-244-004-Χ), τ. Ε', Παράρτημα τῆς ἀνατύπωσης, ἐπιλεγόμενα Τριαντάφυλλος Ε. Σκλαβενίτης, εὐρετήριο Παναγιώτης Δ. Μιχαηλάκης, 180+[2] σ. (ISBN: 960-244-005-8)]

Στέλιος Α. Παπαδόπουλος καὶ Διάκ. Χρυσόστομος Φλωρεντής, *Κείμενα γὰρ τὴν τεχνικὴ καὶ τὴν τέχνη. Νεοελληνικὸ ἀρχεῖο Ι. Μονῆς Ἰωάννου Θεολόγου Πάτριου*, τ. Α', έκδ. Πολιτιστικὸ Τεχνολογικὸ Ίδρυμα ΕΤΒΑ, Αθήνα 1990, κβ'+430 σ. (ISBN τ. Α: 960-244-011-2)

Στέλιος Παπαδόπουλος, *Μπαρούνη, μαρουτόμυλοι καὶ ὁ ἀγῶνας τοῦ '21*, έκδ. Πολιτιστικὸ Τεχνολογικὸ Ίδρυμα ΕΤΒΑ καὶ Γενικὴ Γραμματεία Περιφέρειας Πελοποννήσου, Αθήνα 1997, 36 σ. (ISBN: 960-244-049-Χ)

Voula Papaioannou, *Images de détresse et d'espérance, Grèce 1940-1960, Mois de la Photo '94, exposition du 18/11 au 22/12, Galerie Renos Xippas, Paris*, έκδ. Musée Benaki καὶ Fondation pour la culture Hellénique, Αθήνα 1994, [π. 12 σ.+51 φωτογρ.]

Γεράσιμος Πεντόγαλος καὶ Θεόδωρος Δαρδάβης, *Υψηγῆτες καὶ διδάκτορες τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ.*, έκδ. University Studio Press, Θεσσαλονίκη 1997, 266 σ. (ISBN: 960-12-0590-Χ)

Μανόλης Γ. Πεπονάκης, *Έξισλαμισμοὶ καὶ ἐπανεκχριστιανισμοὶ στὴν Κρήτη (1645-1899)*, [Νέα Χριστιανικὴ Κρήτη - Παράρτημα, 2], έκδ. Ἱερά Μητρόπολις Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου, Ρέθυμνο 1997, 206 σ. (ISBN: 960-85675-7-2)

Σεμέλη Πινυατόγλου, *Ἡ κοροπλαστικὴ τῆς Αἰγύπτου κατὰ τοὺς Ἑλληνιστικοὺς καὶ Ρωμαϊκοὺς χρόνους*, έκδ. Μουσεῖο Μπενάκη, Αθήνα 1993, 221 σ. (ISBN: 960-85160-1-3)

Κωνσταντῖνος Γ. Πιτσάκης, *Έγκλημα χωρὶς τιμωρία; Τὰ πλαστὰ στὴ βυζαντινὴ ἱστο-*

ρία, ἀνάτ. ἀπὸ τὸ *Έγκλημα καὶ τιμωρία στὸ Βυζάντιο*, έκδ. Ίδρυμα Γουλιανδρῆ-Χόρν, Αθήνα 1997, σ. 337-381

Β. Πλαγιανάκου-Μπεικιάρη καὶ Α. Στεργέλλη, *Αρχεῖο Ἰωάννη Κωλέττη*, τ. Α', Μέρους πρῶτο: *Αὔγουστος 1788 - Ἰούλιος 1824*, τ. Α', Μέρους δεύτερο: *Αὔγουστος 1788 - Ἰούλιος 1824 Κατάστιχα καὶ λογαριασμοὶ*, [Μνημεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας, 13], έκδ. Ἀκαδημία Ἀθηνῶν - Κέντρον Ἑρευνῆς τῆς Ἱστορίας τοῦ Νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ, Αθήνα 1996, (τ. Α1, μβ'+562 σ., τ. Α2, 563-930 σ.+σε' εἰκ.) (ISBN: 960-7099-46-Χ)

Ἀλέξης Πολίτης, *Ρομαντικὰ χρόνια. Ἰδεολογίαι καὶ νοοτροπίαι στὴν Ἑλλάδα τοῦ 1830-1880*, β' έκδ. με διορθώσεις, συμπληρώσεις καὶ εὐρετήριο, [Θεωρία καὶ Μελέτες Ἱστορίας, 14], έκδ. Ε.Μ.Ν.Ε.- Μνήμων, Αθήνα 1998, 160 σ. (ISBN: 960-7089-07-3)

Πολιτιστικὸς χάρτης Ἀρχαδίας, έκδ. Πολιτιστικὸ Τεχνολογικὸ Ίδρυμα ΕΤΒΑ καὶ Γενικὴ Γραμματεία Περιφέρειας Πελοποννήσου, Αθήνα 1997, 32 σ.+1 χάρτης (ISBN: 960-244-040-6)

Ε. Πρεβελάκης καὶ Κ. Καλλιατάκη-Μερτικοπούλου (ἐπιμ.), *Ἡ Ἥπειρος, ὁ Ἀλῆ Πάσας καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση. Προξενικὲς ἐκθέσεις τοῦ William Meyer ἀπὸ τὴν Πρέβεζα*, τ. Α', 1819-1821, τ. Β', 1822, [Μνημεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας, 12], έκδ. Ἀκαδημία Ἀθηνῶν - Κέντρον Ἑρευνῆς τῆς Ἱστορίας τοῦ Νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ, Αθήνα 1996, (τ. Α', π'+633 σ.+3 εἰκ., τ. Β', ιστ'+391 σ.) (ISBN set 960-7099-43-5)

Emmanuel de Roux, *La révolution des peuples et celle des images. Le 25 février 1848, à l'Hôtel de ville, Lamartine proclamait la IIe République. Les Parisiens descendaient une fois de plus sur le pavé. Expositions et livres célèbres le cent cinquantième anniversaire de ce bref «printemps des peuples»*, φωτοτυπημένο ἄρθρο ἐφημ. *Le Monde*, (27 Φεβρ. 1998), ἀπὸ τὴν ἐπιφυλλίδα *Culture*, [1 σ.]

Francois Russo, *Εἰσαγωγή στὴν ἱστορίαν τῶν τεχνικῶν*, μετάφραση Χριστίνα Ἀγριατώνη, έκδ. Πολιτιστικὸ Τεχνολογικὸ Ίδρυμα ΕΤΒΑ, Αθήνα 1993, 521 σ. (ISBN: 960-244-027-9)

Ἀλέκου Σακαλῆ (Πετρόμπεη), *Μνήμες*, καταγραφή-διόρθωση Μιχάλης Κουρκούτας, έκδ. Ἰνστιτοῦτο Βιβλίου καὶ Ἀνάγνωσης, Κοζάνη 1997, 245 σ.+εἰκ. (ISBN: 960-8510-3-6)

Νίκου Σβορώνου, *Ἡ βυζαντινὴ ἐπαρχία*.

Πέντε μαθήματα, [Βιβλιοθήκη Γενικής Παιδείας, 18], έκδ. Έταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας. Ίδρυτής: Σχολή Μωραΐτη, [Αθήνα] 1991, 101 σ. (ISBN: 960-259-079-3)

Jochen Schlobach, *Η ανακάλυψη τών πολιτισμών στον 18ο αιώνα (La découverte des cultures au XVIIIe siècle)*, μετάφραση Ράνια Πολυκανδριώτη, [Έτήσια Διάλεξη «Κ. Θ. Δημαρξ», 1996], έκδ. Κέντρο Νεοελληνικών Έρευνών - ΕΙΕ, Αθήνα 1997, 104 σ. (ISBN: 960-7094-59-X)

Άγγελος Σεραϊδάρης, *Φωτογραφικό όδοιπορικό στο "Άγιον Όρος, 1935"*, έκδ. Αγιορειτική Φωτοθήκη και Μουσείο Μπενάκη - Φωτογραφικό Άρχείο, "Άγιον Όρος 1995, 173 σ. (ISBN: 960-85677-0-X)

Τριαντάφυλλος Ε. Σκλαβενίτης, *Τά έντυπα, φωτ/νο άρθρο από την Ίερά Μείγιστη Μονή Βατοπαϊδίου: Παράδοση - Ίστορία - Τέχνη*, τ. Β', "Άγιον Όρος 1996, σ. 605-680

Τριαντάφυλλος Σκλαβενίτης, *Ίστορία και φιλολογία. Οι κριτικές αποτιμήσεις τους, ανάτ. από το Έπιστημονικό Συμπόσιο Έπιθεώρηση Τέχνης. Μιά κρίσιμη δωδεκαετία*, (Αθήνα, 1996), έκδ. Έταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας (Ίδρυτής Σχολή Μωραΐτη), Αθήνα [1997], σ. 209-241

"Έλλη Σκοπετέα, *Φαλμεράεο. Τεχνάσματα του αντίπαλου δέους* [Μικρή Ίστορική Βιβλιοθήκη], έκδ. Θεμέλιο, Αθήνα 1997, 188 σ. (ISBN: 960-310-216-4)

Rainer Slotta, *Εισαγωγή στη βιομηχανική αρχαιολογία*, μετάφραση Άγις Παπαδόπουλος, έκδ. Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ίδρυμα ΕΤΒΑ, Αθήνα 1992, 237 σ.+80 σ. πίν. (ISBN: 960-244-025-2)

ΣΤ' Διεθνές Πανόσιο Συνέδριο, 23-27 Σεπτεμβρίου 1997, Ζάκυνθος. *Περίληψεις ανακοινώσεων*, 93 σ..

Συμβολαιογραφικές πράξεις Νησίου Μεσσηνίας έτους 1835. Περίληψεις, [Γ.Α.Κ.-Άρχείο Νομού Μεσσηνίας, 1], Καλαμάτα 1996, 125 σ.+είκ.

Μαρία Συναρέλλη, *Δρόμοι και λιμάνια στην Ελλάδα 1830-1880*, έκδ. Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ίδρυμα ΕΤΒΑ, Αθήνα 1989, 258+[1] σ. (ISBN: 960-244-007-4)

Άννα Τζούμα, *Ίστορία και λογοτεχνία*, ανάτ. από το περ. *Μνήμων*, τ. 19 (1997), σ. 109-121

Τμητικό άφιέρωμα στον Πανταζή Κοντομίχη. Πενήντα χρόνια πνευματικής έρευνας και δημιουργίας, έκδ. Μουσικοφιλολογικός Όμι-

λος Λευκάδας «Όρφεας» και έκδ. Νεφέλη, Αθήνα 1997, 43 σ.+είκ.

Πίτσα Τσάκωνα, *Παλαιά έντυπα τής βιβλιοθήκης*, έκδ. Μουσείο Μπενάκη, Αθήνα 1985, 84+[4] σ.+[16] σ. με είκ.

Άγαμέμνων Τσελίκας (είσαχ.-κειμ.), *Δέκα αιώνες ελληνικής γραφής (9ος-19ος αί.)*, έκδ. Μουσείο Μπενάκη, Αθήνα 1977, 88 σ.+ΔΒ' πίν.

Παν. Κ. Τσιτσιλία, *Ίστορία τής νήσου Κυθήρων*, τ. Α', [Έταιρεία Κυθηραϊκών Μελετών, 2], Αθήνα 1993, xiv+358 σ. (ISBN: 960-85503-1-9)

Παναγιώτη Κ. Τσιτσιλία, *Η ιστορία τών Κυθήρων*, τ. Β', [Έταιρεία Κυθηραϊκών Μελετών, 3], Αθήνα 1994, vi+327 σ.+7 πίν. (ISBN: 960-85503-2-7)

Vassia Velinova, *Livres incunables slaves dans la collection de l'eglise paroissiale orthodoxe de Nirethyaza*, ανάτ. από το περ. *Bulletin d'Information*, Centre International d'Information sur les sources de l'histoire Balkanique et Mediterranee (CIBAL), τ. 15 (1995), σ. 49-69

Costas Vgenopoulos, *Growth and unemployment. The case of greek post-war international emigration*, έκδ. Έxantas, Αθήνα 1985, 165 σ.

Ύπαλλιο Μουσείο Ύδροκίνησης, έκδ. Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ίδρυμα ΕΤΒΑ και Γενική Γραμματεία Περιφέρειας Πελοποννήσου, Αθήνα 1997, 36 σ. (ISBN: 960-244-043-0)

Ύπουργείο Ανάπτυξης - Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, *ΕΠΕΤ II - TEXNOMATHIA I*, Αθήνα 1997, 109 σ. (ISBN: 960-7707-02-8)

Ύπουργείο Πολιτισμού - Ύπουργείο Έξωτερικών - Γενική Γραμματεία Απόδημου Έλληνισμού, *Οι νεοελληνικές σπουδές στην Εύρώπη. Πρακτικά Συνάντησης τών Εύρωπαίων Νεοελληνιστών*, Αθήνα 31.3-4.4. 1995, στο ξενοδοχείο Μεγάλη Βρετανία, Αθήνα 1996, 414 σ.

Άθανάσιος Θ. Φωτόπουλος, *Βιβλιογραφία τής Πελοποννησιακής ιστορίας για την περίοδο 1941-1949*, ανάτ. από το περ. *Πελοποννησιακά*, τ. 22 (1996-1997), σ. 323-350

Παντελής Κ. Χαράλαμπος, *Τό αρχείο τής έμπορικής εταιρείας Παναγιώτη Ρήγγα & Ύιών 1864-1953. Περιγραφή και περιεχόμενα του αρχείου*, (Μέρος Α'), έκδ. Γενικά Άρχεία του Κράτους - Τοπικό Άρχείο Παράμυθιας, Παράμυθια 1997, 111 σ. (ISBN: 960-86015-0-9)

- Γεωργίου Π. Χαριτάκη, *Έργων έπιτομή, εισαγωγή και επιμέλεια Μαργαρίτας Δρίτσα, βιβλιογραφικός κατάλογος Βίκης Πάτσιας, [Σειρά Έπανεκδόσεων, 3], έκδ. Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ίδρυμα ΕΤΒΑ, Αθήνα 1990, 564 σ. (ISBN: 960-244-009-0)*
- Νανώ Χατζηδάκη, *Εικόνες της συλλογής Βελιμέζη. Έπιστημονικός κατάλογος, έκδ. Μουσείο Μπενάκη, Αθήνα 1997, 494+[3] σ. (ISBN: 960-8452-43-0)*
- Χρήστου Χατζηρωσσήφ, *Η μαρξιστική μέθοδος του Νίκου Σβορώνου και η συμβολή του στην ελληνική ιστοριογραφία. Με την ευκαιρία της ελληνικής έκδοσης του βιβλίου «Τò εμπόριο της Θεσσαλονίκης», συνέντευξη στην έφημερίδα Η Έποχή, άρ. φυλ. 389 (18 Μαΐου 1997), σ. 22-23*
- Στέλιος Χιωτάκης, *Για μιá κοινωνιολογία των ελευθέρων επαγγελματιών. Έπιστημονική επαγγελματισμοποίηση των ιατρικών υπηρεσιών, έκδ. Όδυσσεάς, Αθήνα 1994, 368 σ. (ISBN: 960-210-175-X)*
- Δελτίο Ίστορικών Μελετών Ναυπλίου, Μηνιαία έκδοση του Δήμου Ναυπλιέων, τ. 8, τχ. 105-109 (1997)*
- Δοκιμές, Έκδοση Μεταπτυχιακών Φοιτητών - Τμήμα Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου, τχ. 5 (1997), 254+[4] σ., τχ. 6 (1997), 163 σ.*
- Έκρηβλος, Τριμηνιαίο περιοδικό λογοτεχνίας, θεωρίας της λογοτεχνίας και κριτικής, τχ. 18 (1997), 1822-2016 σ.*
- Έλληνικά, Φιλολογικόν, Ίστορικόν και Λαογραφικόν Περιοδικόν Σύγγραμμα Έταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, τ. 47, τχ. 1 (1997), 212 σ., τχ. 2 (1997), 215-456 σ.*
- Έλληνική Έταιρεία, Για την προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτισμικής κληρονομιάς, Τριμηνιαία έκδοση της Έλληνικής Έταιρείας, έτος 25ο, άρ. φύλ. 2 (1997), 24 σ., άρ. φύλ. 3 (1997), 16 σ., άρ. φύλ. 4 (1997), 24 σ.*
- Ένημερωτικό Δελτίο ΓΓΕΤ, Περιοδικό της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας του Ύπουργείου Ανάπτυξης, (Άπρ.-Δεκ. 1997), (Ίαν. 1998).*
- Ένημερωτικό Δελτίο, Κέντρο Νεοελληνικών Έρευνών Έθνικού Ίδρύματος Έρευνών, τχ. 19 (1997), 64 σ., τχ. 20 (1997), 70 σ.*
- Έπετηρίς του Κέντρου Έρεύνης της Ίστορίας του Έλληνικού Δικαίου, τ. 33 (1997), 472 σ.*
- Έπετηρίς του Μεσαιωνικού Αρχείου, Άκαδημία Άθηνών - Κέντρον Έρεύνης του Μεσαιωνικού και Νέου Έλληνισμού, [έκδοση] 1997, τ. 10 (1960) ζ'+1-257 σ.+4 πίν., τ. 11 (1961) 207 σ., τ. 15-16 (1965-1966) 335 σ.+6 πίν., τ. 17-18 (1967-1968) 119 σ.+16 πίν., τ. 19-20 (1969-1970) 161σ.*
- Έπιστημονική Έπετηρίδα της Φιλοσοφικής Σχολής, Άριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, τεύχος Τμήματος Φιλολογίας, περίοδος Β', τ. 6 (1996-1997), 281+[2] σ.*
- Έπιστημονική Έπετηρίς της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Άθηνών, τ. 31 (1996-1997), 603 σ.*
- Έπιτανησιακά Φύλλα, Φιλολογική - Λαογραφική και Ίστορική έκδοση, τ. 18, τχ. 3-4 (1997), 143-315 σ.*
- Ό Έραριστής, Έκδοση του Όμιλου Μελέτης του Έλληνικού Διαφωτισμού, έτος ΛΔ'-ΛΕ', τ. 21 (1997) (: Μνήμη Λέανδρου Βρανούση), 436 σ.*
- Θησαυρίσματα, Περιοδικόν του Έλληνικού Ίνστιτούτου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών, τ. 27 (1997), 301+[6] σ.+είκ.*
- Κρητολογικά γράμματα, Περιοδική έκδοση της Ίστορικής Λαογραφικής Έταιρείας Ρεθύμνης, τ. 13 (1997), 390 σ.*
- Η λέξη, Έλληνική και ξένη λογοτεχνία, τχ. 142 (1997), 657-919+[33] σ., τχ. 143 (1998), 93+[19] σ.*
- Τά νέα του Ε.Α.Ι.Α., Τριμηνιαία έκδοση, άρ. 47 (1997), 34 σ., άρ. 48 (1997), 36 σ., άρ. 49 (1997), 34 σ., άρ. 50 (1998), 36 σ.*
- Περίπλους, Τετράδιο για τὰ γράμματα και τις τέχνες, περ. Β', έτος 14, τχ. 44 (1997), 92 σ.*
- Σαμιακή Έπιθεώρηση, Περιοδική έκδοση της Άδελφότητας Σαμίων Άθηνών, τ. 12 τχ. 43 (1996), 174 σ.*
- Στατιστική Έπετηρίδα της Ελλάδος 1996, έκδ. Έθνική Στατιστική Ύπηρεσία της Ελλάδος, Αθήνα 1997, 532 σ.+[4] σ.*

Σύγχρονα Θέματα, Τριμηνιαία ἔκδοση Ἐπισημονικοῦ προβληματισμοῦ καὶ γενικῆς παιδείας, περ. Β', χρόνος 19ος, τχ. 63 (1997), 160 σ., τχ. 64 (1997), 148 σ.

Σύμμεικτα, Ἐθνικὸ Ἴδρυμα Ἑρευνῶν -Ἰνστιτούτο Βυζαντινῶν Ἑρευνῶν, τ. 11 (1997), 350 σ.

Τάμαριξ, Ἐκδοση τῆς Καλλιτεχνικῆς Διεύθυνσης τοῦ Ὄργανισμοῦ Πολιτιστικῆς Πρωτεύουσας τῆς Ἑβρώπης «Θεσσαλονίκη 1997» τχ. 5 (1997), 32 σ.

Balkan Studies, A Biannual publication of the Institute for Balkan Studies, τ. 36, τχ. 2 (1995), 200-405 σ., τ. 37, τχ. 1 (1996), 191 σ., τ. 37, τχ. 2 (1996), 192-389 σ.

Bulletin des Etudes Grecques Modernes et Contemporaines, Ecole Française d'Athènes, τχ. 1 (1996), 33 σ.

Südost-Forschungen, Internationale Zeitschrift für Geschichte, Kultur und Landeskunde Südosteuropas, τ. 55 (1996), xiii + 617 σ.